



(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту

УЗГОДЖЕНО
Декан


С. Смерічевський
«05» 04 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи


А. Полухін
«09» 04 2021 р.



Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Адаптивна економіка»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма: «Економіка підприємства»

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	Форма сем. контролю
Денна:	2	90/3,0	17	17	56	-	Дипр. залік - 2 с
Заочна	1, 2	90/3,0	6	4	80	Кр. - 2 с	Дипр. залік - 2 с

Індекс: НМ-6-051-3/20-2.2.5

Індекс: НМ-6-051-3з/20-2.2.5

СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021



Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Адаптивна економіка»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.01-01-2021

Стор. 2 із 11

Робочу програму навчальної дисципліни «Адаптивна економіка» розроблено на основі освітньої програми та робочих навчальних планів № НМ-6-051-3/20 та № НМ-6-051-3з/20 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

старший викладач кафедри економіки
повітряного транспорту

/Ковальчук Альона Миколаївна/

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» (освітньо-професійної програми «Економіка підприємства») - кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 3 від «25» 01 2021 р.

Завідувач кафедри

/Ареф'єва Олена Володимирівна/

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 2 від «24» 02 2021 р.

Голова НМРР

/Тофанчук Анатолій Тимофійович/

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік


Контрольний примірник



ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	5
2. Зміст навчальної дисципліни	7
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	7
2.2. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	7
2.3. Перелік питань для підготовки до заліку.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання.....	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна).....	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

Кафедра економіки повітряного транспорту

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Адаптивна економіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 4 із 11	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Адаптивна економіка» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз. від 16.10.19 та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати.

Навчальна дисципліна «Адаптивна економіка» є теоретичною та практичною сукупністю знань і вмінь, що формують професійний профіль фахівця в галузі економічних наук. Займає професійно-орієнтоване місце у підготовці магістрів за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства» до здобуття навичок професійної діяльності. Навчальна дисципліна «Адаптивна економіка» забезпечує інтеграцію попередньо набутих здобувачами вищої освіти знань і вмінь та становить основу економічного профілю в підготовці фахівців в сфері економіки підприємства.

Метою викладання дисципліни є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань щодо процесів адаптивної економіки на макрорівні та адаптивного управління підприємством на мікрорівні для формування навичок дослідження і розв'язання економічних проблем в конкурентних умовах.


Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- поглиблення знань щодо теоретичних основ адаптивної економіки;
- вивчення основних принципів, методів та характеристик адаптації економічної системи на макро- та мікро- рівнях;
- визначення впливу факторів на формування моделі адаптивної економіки
- дослідження основних впливу фінансових криз на адаптацію економічної системи
- вивчення основ адаптації підприємств у динамічних змінних умовах господарювання.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі **компетентності**:

Знати:

- основи методичного інструментарію управління підприємством в адаптивних умовах;
- сучасні адаптивні інформаційні та цифрові технології що стосуються адаптації підприємств до умов господарювання ;
- фактори, що впливають на формування адаптивної економіки;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Адаптивна економіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 5 із 11	

- принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем у контексті економічної адаптації;
- особливості інституційного забезпечення адаптивної економіки;
- теорії економічного розвитку та їх вплив на формування адаптивної економіки;
- адаптивний механізм управління підприємством.

Вміти:

- самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;
- пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;
- застосовувати набуті знання з адаптивної економіки для управління процесами діяльності підприємства
- обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;
- розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем в адаптивних умовах.

Міждисциплінарні зв'язки: Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Менеджмент», «Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків», «Бізнес-планування», «Економічні теорії виробництва» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Управління економічним потенціалом підприємства», «Управління фінансово-економічною безпекою підприємства», виконання випускної кваліфікаційної роботи.

1.2. Програма навчальної дисципліни.


Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1 навчального модулю, а саме:

Модуль № 1 «Особливості адаптивної економіки на макрорівні та на мікрорівні»,

який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якого передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналізу результатів її виконання.

Тема 1.1. Теоретичні аспекти адаптивної економіки.

Адаптація та адаптивність як економічні категорії. Сутність адаптивної економіки як нової моделі економіки. Принципи та функції адаптивної економіки.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Адаптивна економіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 6 із 11	

Методи досягнення адаптивної економіки. Фактори формування адаптивної економіки.

Тема 1.2. Економічний розвиток як основа адаптивності економіки

Сутність економічного розвитку. Характеристика показників економічного розвитку. Адаптивність економіки відповідно до показників економічного розвитку. Теорії економічного розвитку.

Сучасні теорії економічного розвитку та їх вплив на формування адаптивної економіки.

Тема 1.3. Регулювання економіки як основа її адаптації

Сутність регулювання економіки. Методи регулювання економіки. Форми регулювання економіки. Інститути регулювання економіки та їх роль у формуванні адаптивної економіки.

Процес адаптації економіки під впливом регулювання економіки.

Тема 1.4. Управління цифровізацією в умовах адаптивної економіки

Основні поняття цифровізації економіки. Адаптація економіки під впливом цифровізації. Цифрові тренди: виклики та можливості для України.

Адаптивні сценарії розвитку цифрової економіки України. Проекти цифрової трансформації в Україні. Ризики цифровізації.

Оцінка макроефектів від цифровізації для ключових стейкхолдерів.

Тема 1.5. Адаптація економіки до викликів економічних криз


Сутність та основні поняття економічної кризи. Економічні кризи як фактор формування адаптивної економіки. Вплив фінансової кризи на економіку країни в умовах глобалізації. Адаптація економіки в умовах фінансової кризи. Трансформація економіки під впливом наслідків фінансової кризи.

Тема 1.6. Адаптивне управління підприємством.

Сутність, завдання та принципи адаптивного управління. Цикл адаптивного управління підприємством. Адаптивні системи управління підприємством та їх принципи. Інструменти та методи адаптивного управління підприємством. Адаптивні моделі управління підприємством.

Тема 1.7. Економічна безпека підприємства в умовах адаптивної економіки

Процеси адаптації на підприємстві. Причини адаптації підприємства. Адаптація до умов зовнішнього середовища діяльності підприємства. Економічна безпека підприємства. Роль адаптації підприємства (його структурних підрозділів) у забезпеченні економічної безпеки.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Адаптивна економіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 7 із 11	


Тема 1.8. Прогнозування діяльності підприємств із використанням адаптивних моделей

Класифікація адаптивних моделей. Основні показники діяльності підприємства в умовах адаптивної економіки. Прогнозування як елемент управління ресурсами підприємства. Застосування адаптивних моделей для прогнозування чистого доходу від реалізації продукції.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 « Організаційно-економічні засади управління потоками ресурсів»										
1.1	Теоретичні аспекти адаптивної економіки	2 семестр				1 семестр				
		10	2	2	6	6			6	
1.2	Економічний розвиток як основа адаптивності економіки	10	2	2	6	6	2		4	
1.3	Регулювання економіки як основа її адаптації	10	2	2	6	6			6	
1.4	Управління цифровізацією в умовах адаптивної економіки	10	2	2	6	6	2		4	
1.5	Адаптація економіки до викликів економічних криз	10	2	2	6	6	2		4	
	Усього за семестр (ЗФН)					30	6	-	24	
						2 семестр				
1.6	Адаптивне управління підприємством.	10	2	2	6	16		2	14	
1.7	Економічна безпека підприємства в умовах адаптивної економіки	10	2	2	6	16			16	
1.8	Прогнозування діяльності підприємств із використанням адаптивних моделей	12	2	2	8	16		2	14	
1.9	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-		8			8	
1.10	Модульна контрольна робота №1	4		1	3	-			-	
1.11	Підсумкова контрольна робота (залік)	4	1		3	4			4	
	Усього за модулем №1	90	17	17	56	90	6	4	80	
	Усього за семестр	90	17	17	56	60	-	4	56	
	Усього за навчальною дисципліною	90	17	17	56	90	6	4	80	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Адаптивна економіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 8 із 11	

2.2. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Контрольна (домашня) робота виконується в другому семестрі з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь здобувачів вищої освіти і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу з даної дисципліни.

Виконання, оформлення та захист контрольної (домашньої) роботи здійснюється здобувачем вищої освіти в індивідуальному порядку відповідно до «Методичних рекомендацій з виконання контрольної роботи з дисципліни «Адаптивна економіка». Час, потрібний для виконання контрольної роботи, – 8 годин самостійної роботи.

2.3. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до заліку розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладання матеріалу та дослідницький. Крім того здобувачам вищої освіти надаються індивідуальні консультації (як при зустрічі із викладачем так і через Інтернет).

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, кейс, презентація тощо.

Реалізація цих методів здійснюється під час проведення лекцій, практичних занять, виконанні контрольної роботи, самостійного розв'язування задач, роботи з навчальною літературою тощо.

3.2. Рекомендована література


Базова література

3.1.1. Ареф'єва О. В., Вовк О. М. Адаптивне управління підприємствами в умовах неотехнологічного відтворення: монографія. Київ : НАУ, 2020. 232 с

3.1.2. Ареф'єва О.В. Планування економічної безпеки підприємств: монографія / Європейський університет / О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко– К.: Видавництво Європейського університету, 2004. – 172 с.

3.1.3. Савченко В. Ф. Національна економіка: навчальний посібник/ МОН України. – Київ: Знання, 2011. – 312 с.– (Вища освіта XXI століття)

3.1.4. Пашута М. Т. Прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку: навчальний посібник/ МОН. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 408 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Адаптивна економіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 9 із 11	

3.1.5. Вітлінський В.В., Коляда Ю.В., Кравченко Т.В., Трохановський В.І. Адаптивні моделі в економіці: навчальний посібник [Електронний ресурс]. – К.: КНЕУ, 2013. – 98 с.

3.1.6. Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика. Монографія. Кол. авт.: О.І. Павлов, Т.А. Кулаковська, В.А. Самофатова [та ін.]; за ред. О.І. Павлова. – Одеса: Астропринт, 2016. – 172с..

Допоміжна література

3.2.7. Ареф'єва О.В., Вовк О.М. Стійкий розвиток підприємств у міжнародному економічному просторі: монографія. К.: НАУ, 2018. 260 с.

3.2.8. Ареф'єва О.В. Антикризове управління підприємством: Монографія. - Львів: Укр. академ. друкарства, 2011. – 252 с.

3.2.9. Гриньова В. М. Управління підприємством в умовах розвитку ринку : монографія / В. М. Гриньова, М. М. Новікова. – Харків : Вид. ХДЕУ, 2010. – 268 с.

3.2.10. Кузьмичов А. І., Медведєв М. Г. Економетрія. Моделювання засобами MS Excel: навчальний посібник/ МОН. – Київ: Ліра-К, 2011. – 212 с.

3.2.11. Науменко В. І., Панасюк Б. Я. Впровадження методів прогнозування і планування в умовах ринкової економіки – Київ: Глобус, 1995. – 200 с

3.2.12. Тунік А. Абрамович О. Основи сучасної теорії управління: навчальний посібник/ МОН. – Київ: НАУ-друк, 2010. – 260 с.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.13. <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

3.3.14. <http://www.kmu.gov.ua>


3.3.15. <http://www.me.gov.ua>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	2 семестр	2 семестр
Відповіді на практичних заняттях або підготовка доповідей (2б. х 8 зан.)	Модуль №1	Модуль №1
	16 (сумарно)	–
Виконання тестових завдань на знання теоретичного матеріалу під час практичних занять (3б. х 8 зан.)	24(сумарно)	20 (сумарно)
Виконання, оформлення та захист контрольної (домашньої) роботи	–	40

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Адаптивна економіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 10 із 11	

Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше	24 бали	–
Виконання модульної контрольної роботи	10	–
Усього за модулем №1	60	60
Залік	40	40
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачеві вищої освіти, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем вищої освіти за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Кафедра економіки

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Адаптивна економіка»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 11 із 11	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				